

Assisterad befruktning 2021–2022

Befruktningsbehandlingar med donerade könsceller utförs allt oftare inom den offentliga sektorn

CENTRALA RÖN

- År 2021 påbörjades 15 300 assisterade befruktningar.
- Enligt preliminära uppgifter minskade antal behandlingar 6,1 procent år 2022.
- Genom assisterade befruktningar föddes år 2021 cirka 2 880 barn, vilket är 6,2 procent av alla födda barn.
- Andelen av alla födda barn ökade jämfört med 2020 (+1,3 procentenheter).
- 18 procent av alla behandlingar ledde till födelse av ett barn.
- Enligt preliminära uppgifter den offentliga sektorns andel av assisterade befruktningar var 55,0 procent år 2022.

Antalet påbörjade assisterade befruktningar var cirka 15 300 år 2021. Enligt preliminära uppgifter inleddes cirka 14 400 behandlingar år 2022, vilket är 6,1 procent mindre än året innan.

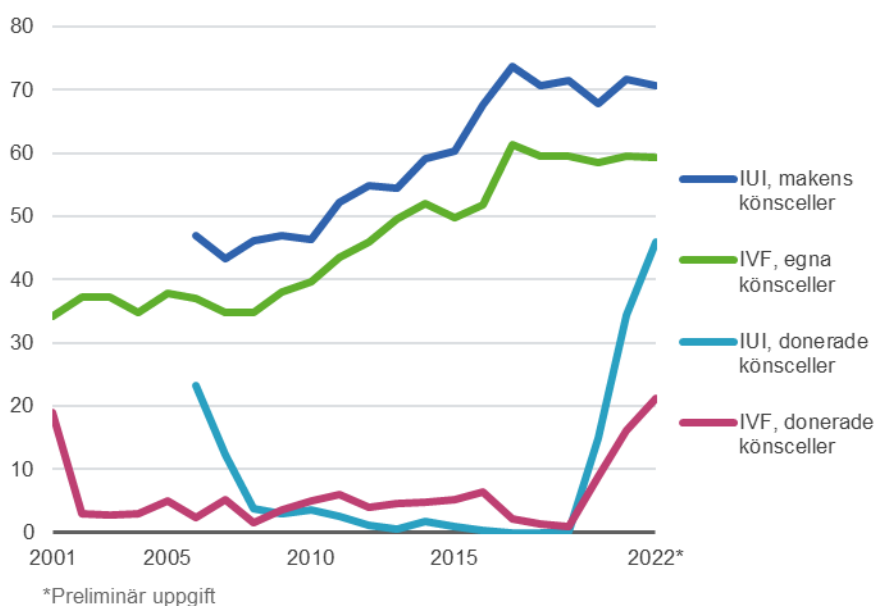
Antalet behandlingar var exceptionellt hög år 2021 (+19,3 % från föregående år), troligen på grund av avvecklingen av vårdskulden orsakad av coronaepidemin. Antalet påbörjade assisterade befruktningar minskade en aning år 2020, eftersom majoriteten av fertilitetsbehandlingsklinikerna avbröt tillfälligt sina behandlingar i mars 2020.

Ökningen av antalet behandlingar med donerade könsceller år 2021–2022 är relaterad till ökningen av antalet behandlingar inom offentlig sektor efter att universitetssjukhus började ge behandlingar med donerade könsceller år 2020. Enligt preliminära uppgifter för 2022 stod den offentliga sektorn för 32,4 procent av behandlingarna med donerade könsceller, vilket är mer än någonsin tidigare.

År 2021 gjordes 23,2 procent av alla behandlingar med donerade könsceller. Enligt preliminära uppgifter andelen var 24,3 procent år 2022.

Av samtliga assisterade befruktningar, som genomfördes år 2021, ledde 18,4 procent till födelse av ett barn. Andelen förblev på samma nivå än år 2020. Behandlingarna resulterade i cirka 2 880 barn, vilket är uppskattningsvis 6,2 procent av alla födda barn¹ (4,9 % år 2020).

Figur 1. Antal assisterade befruktningar 2005–2022

Anna Heino
fornamn.efternamn@thl.fi

Mika Gissler
fornamn.efternamn@thl.fi

¹ Uppskattning av förlossningar som blev befruktade 2021 och som avslutade antingen år 2021 eller 2022. Källa: [Registret över födda barn, THL](#).

Begrepp och definitioner

Assisterad befruktning: Innehåller befruktningsbehandlingar med egna och donerade gameter samt inseminationsbehandlingar. En kvinna kan ha flera behandlingar under samma år, som alla registreras som sina egna behandlingar, även om i behandlingen används till exempel embryon som frystes under en tidigare behandling.

FET (frozen embryo transfer): Överföring av ett fryst embryo. Embryon som har skapats genom provrörsbefruktning och som är av god kvalitet kan frysas och senare överförs till livmodern.

ICSI (intracytoplasmic sperm injection): Mikroinjektionsbehandling. Vid mikroinjektionsbehandling förs en sädescell direkt in i äggcellen, varefter behandlingen fortsätter som vid IVF-behandling.

IUI (intrauterine insemination): Intrauterin insemination eller intrauterin artificiell insemination. Vid inseminationen injiceras spermerna i livmoderhålan.

IVF (in vitro fertilisation): Provrörsbefruktning. Vid provrörsbefruktning hämtas mogna äggceller från äggstockarna och befruktas utanför kvinnans kropp. De befruktade äggcellerna växer till embryon, varefter vanligen ett eller två embryon överförs till livmodern. Då man i rapporten använder termen IVF-behandling, omfattar denna inte ICSI- eller FET-behandlingar.

Provrörsbefruktning: Vid provrörsbefruktning hämtas mogna äggceller från äggstockarna och befruktas utanför kvinnans kropp. Provrörsbefruktning omfattar i denna rapport både IVF-, ICSI- och FET-behandlingar och PGT-M/PGT-SR och PGT-A metoder. Då man i rapporten använder termen IVF-behandling, omfattar denna inte ICSI- eller FET-behandlingar.

www.thl.fi/statistik/assisterad_befruktning

Institutet för hälsa och välfärd

ISSN 1798-0887

Kvalitetsbeskrivning (FOS)

Assisterad befruktning

Statistikuppgifternas relevans

Den statistik över assisterad befruktning som Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar in innehåller information om provrörsbefruktningar och artificiella inseminationer (IUI). Statistikrapporten innehåller information om antalet behandlingar och resultaten av dessa på årsnivå. I statistikrapporten publiceras preliminära uppgifter om antalet behandlingar under fjolåret samt information om antalet behandlingar och resultaten av dem under det år som föregick fjolåret.

Information om IVF-, ICSI- och FET-behandlingarna har samlats in sedan år 1992. Separat information om äggcellsdonationer har samlats in sedan år 1996 och information om sperma- och embryodonationer samt surrogatmoderskap sedan år 2001. Uppgifter om inseminationsbehandlingar har insamlats sedan 2006. Sedan 2017 har information samlats in om embryodiagnostik, behandlingar som leder till äggfrysning och behandlingar med tinade ägg. Dessutom ger statistiken information om antalet kliniker som utför behandlingar, resultaten av behandlingarna och antalet barn födda efter typ av fertilitetsbehandling.

Dessutom innehåller statistiken information om antalet kliniker som ger behandlingar, slutresultaten av behandlingarna samt antalet födda barn enligt behandlingstyp.

Statistiken presenteras på nationell nivå. Klinikspecifik information publiceras inte. THL samlar in uppgifterna i tabellform, och ingen personinformation samlas in om dem som har genomgått behandlingarna.

Den statistiska informationen är i synnerhet avsedd för hälso- och sjukvårdspersonal som arbetar med reproduktiv hälsa, forskare, förvaltningsmyndigheter och planerare.

Initiativet till datainsamlingen togs av de kliniker som utför assisterad befruktning, och det var frivilligt att överlämna informationen fram till uppgifterna för år 2005. Enligt den förordning som har utfärdats med stöd av 26 § i lagen om assisterad befruktning som antogs år 2006 och trädde i kraft den 1 september 2007, är det obligatoriskt för de kliniker som genomför assisterad befruktning att överlämna den statistiska informationen till THL. En tjänstetillhandahållare ska lämna uppgifter om sin verksamhet gällande assisterad befruktning till THL för övervakning, uppföljning och statistikföring (lagen om assisterad befruktning 1237/2006 och social- och hälsovårdsministeriets förordning om assisterad befruktning 811/2009).

Lagen om assisterad befruktning (1237/2006) och social- och hälsovårdsministeriets förordning om assisterad befruktning (811/2009) samt lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001) reglerar användning och lagring av gameter och embryon. Enligt lagen har en person som är född av donerade gameter rätt att erhålla givarens identitet, dvs. anonym donation av könsceller är inte möjlig. I enlighet med lagstiftningen om assisterad befruktning har inga surrogatbehandlingar genomförts i Finland sedan 2007.

Befruktningsbehandlingar som ges inom offentlig sektor styrs också av t.ex. [Enhetliga principer för icke-brådskande vård](#) publicerade av social- och hälsoministeriet (från 2019, uppdatering pågår i juni 2023). [FPA-ersättningen för befruktningsbehandlingar](#) påverkar däremot särskilt behandlingar inom den privata sektorn (ersättningsrätten för ingrepp upphörde 31.12.2022).

Metodbeskrivning

Statistik över assisterad befruktning samlas årligen in från alla de finländska kliniker som utför assisterad befruktning inom såväl den offentliga som den privata sektorn. Grundmaterialet i statistiken består av alla genomförda assisterade befruktningar i Finland. I statistiken ingår inte assisterad befruktning av finländare som gjorts utomlands.

Endast statistiska uppgifter om behandlingarna samlas in. För rapporteringen ansvarar den klinik som har utfört embryoöverföringen eller inseminationen. Om exempelvis hormonbehandlingen i samband med assisterad befruktning inleds på en klinik, men den egentliga överföringen görs på en annan klinik, meddelas fallet i statistiken för den klinik som utfört embryoöverföringen.

Informationen samlas in av de enheter som genomför behandlingen i enlighet med en internationell blankett för in-samling av uppgifter. Materialet granskas före rapporteringen och vid eventuella oklarheter kontrolleras uppgifterna med den klinik som har rapporterat dem. I fråga om missbildningar och allvarliga sjukdomar eller tillstånd hos den nyfödda eller modern samlar man in en anonym fallbeskrivning.

Uppgifterna samlas in med en elektronisk blankett.

Uppgifternas exakthet och tillförlitlighet

Uppgifterna baserar sig på de siffror som klinikerna själva uppger. Den uppskattning som har gjorts utifrån den preliminära statistiken över föregående års behandlingar har konstaterats ligga nära det faktiska antalet. Det totala antalet assisterade befruktningar är i 2021 års slutliga statistik cirka 4,4 procent mera än i den preliminära statistiken som rapporterades året innan.

Preliminära uppgifter samlas endast om de totala antalen påbörjade behandlingar (separat om behandlingar med egna respektive donerade könsceller) samt om andelen överföringar av ett enda embryo.

Eventuella inexactheter som har hittats i statistiken korrigeras varje år. Detta gäller även uppgifterna för tidigare år.

Uppgifternas aktualitet och rättidighet i publikationerna

Statistiken över assisterad befruktning är statistik som THL sammanställer en gång om året. Statistikrapporten utkommer i maj-juni.

Statistiken rör behandlingar som har utförts två statistikår tidigare (2021) och det preliminära antalet behandlingar under fjolåret (2022). Fördröjningen i datainsamlingen beror på att uppgifterna inte kan samlas in innan man känner till slutresultatet av alla behandlingar. De sista barnen som resultat av behandlingar under år 2022 föds först på hösten året efter behandlingen. I fråga om tabellerna gällande födda barn bör man även observera att i denna statistik, i motsats till THL:s register över födda barn, bygger statistikåret på befruktningsåret, inte födelseåret.

Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet

Den statistiska informationen sänds till de kliniker som utför assisterad befruktning och publiceras på [THL:s webbplats](#).

Klinikerna och ESHRE (European Society for Human Reproduction and Embryology) får mer exakt statistik som gäller hela landet.

Statistikens jämförbarhet

Statistikföringen av assisterad befruktning påbörjades i Finland statistikåret 1992. Åren 1992–1993 samlades informationen in av IVF-kliniken vid Helsingfors universitetscentral-sjukhus. Sedan år 1994 har THL (tidigare Stakes) ansvarat för datainsamlingen. Datainsamlingen har utvidgats till att omfatta de nya behandlingsformer som har tagits i bruk. Närmare uppgifter om sådana faktorer som påverkar tolkningen av statistiken anges separat vid varje tabell. I övrigt har de begrepp och definitioner som rör assisterad befruktning varit desamma hela tiden.

Ingen uppföljningsinformation erhöles om sex graviditeter vid en klinik, och informationen från en klinik saknades i statistiken för åren 2001–2002.

Datainsamlingen förnyades år 2019 (data för år 2017 och preliminära uppgifter för år 2018). Innehållet i datainsamlingen utvidgades och därmed är siffrorna inte längre helt jämförbara med tidigare siffror. Statistiken utvidgades till att omfatta helt nya metoder (embryodiagnostik, behandling av äggfrysning och behandlingar med tinade ägg). Även

om IVF-, ICSI- och FET-siffror för egna gameter förblev i stort sett oförändrade, är det möjligt att kliniker under tidigare år har rapporterat dessa metoder (PGT-M/PGT-SR, PGT-A, äggfrysningsterapier och användning av tinade ägg) i statistiken.

När man undersöker uppgifterna verkar det som om det finns en liten felaktighet i siffrorna för år 2017 och antalet rapporterade behandlingar kan vara något lägre än det faktiska antalet. Kvalitetsproblem har korrigerats i uppgifterna för år 2018, men eventuella osäkerheter för år 2017 måste beaktas i tidsserier även i framtiden.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistiken innehåller uppgifter på nationell nivå om de assisterade befruktningar som har utförts. Antalen i den preliminära statistiken för föregående år motsvarar siffrorna i den slutliga statistiken rätt väl.

Specialfrågor i statistikrapporten över assisterad befruktning 2021–2022

Statistiken över assisterad befruktning gäller behandlingar som gjorts år 2021 och det preliminära antalet behandlingar år 2022. Fördröjningen i datainsamlingen beror på att uppgifterna inte kan samlas in innan man känner till slutresultatet av alla behandlingar: de sista barnen som är ett resultat av behandlingar under år 2022 föds först hösten 2023.

Framför allt påverkade coronaepidemin på antalet assisterade befruktningar år 2020: majoriteten av klinikerna i Finland slutade erbjuda behandlingar i mars 2020. Som regel fortsatte behandlingar senare under våren eller sommaren 2020.

Alla kliniker som erbjöd assisterad befruktning i Finland åren 2021–2022 ingår i statistiken.

Datainsamlingen förnyades år 2019, då man samlade information för år 2017 och preliminära uppgifter för år 2018. Innehållet i datainsamlingen utvidgades och siffrorna är inte längre helt jämförbara med tidigare siffror. Statistiken utvidgades till att omfatta helt nya metoder (embryodiagnostik, behandling av äggfrysning och behandlingar med tinade ägg).